

"Şua", "nur" ve "cilve" kavramlarını açıklar mısınız, arasındaki farklar nelerdir?

Şua: Işık demeti, ışın. Bir ışık kaynağından uzanan ışık telleri. Mesela güneş ışığının kaynağı, şua ise bu kaynaktan çıkan ışığın en küçük parçasıdır. Rezzak ismi rızkın kaynağı, bir karıncanın cüzi rızkı ise şua'dır.

Nur: Aydınlık, parlaklık, her çeşit karanlığın zıddı ve ışık gibi manalara geliyor. Ayrıca Allah'ın isimlerinden bir isimdir. Nuru maddi ışık olarak değerlendirirsek, şua onun en küçük bir cüzü ve parçası olur. Allah'ın bir ismi olarak alırsak, o zaman şua Nur'un maddi alemde bir tecellisi, bir gölgesi olur.

Nur; dünyevî ve uhrevî olmak üzere iki nevidir. Dünyevi olanı da iki çeşittir: **Biri:** Envar-ı İlâhiyeden intişar eden nurdur. Akıl ve Nur-u Kur'an gibi. **İkincisi:** Görmekle hissedilir ki, nurlu cisimlerden ibarettir, güneş, ay ve yıldız gibi...

Uhrevî nur: Nur, âlemin mânen aydınlığına sebep olan Hazret-i Peygamber'e de (A.S.M.) denir. Eşyanın hakikatını olduğu gibi beyan eden şeye de "**nur**" denir. Meşhur bir zata "Nuri" denmiştir; bunun sebebi her ne zaman vaaza ve nasihata başlasa, gayb âleminden nurun şimşek gibi parlaltısı ona tecelli ederdi.

Cilve: Esmâ-i İlâhînin tecellisi demektir.

"İşte, hakaik-i eşyanın esmâ-i İlâhiyeye dayandığını ve istinad ettiğini, belki hakikî hakaik, o esmânın cilveleri olduğunu ve her şeyin çok cihetlerle, çok dillerle Sâniini zikir ve tesbih ettiğini anla."(1)

Bütün mahlukatın ve eşyanın aslı ve hakikati Allah'ın isim ve sıfatlarından ibarettir. Bu isim ve sıfatlar mahlukatın arka planından çekilse, her şey helak ve harap olur. Mesela **Rezzak** ismi faaliyetini durdursa, rızka muhtaç bütün canlılar ölür.

Muhyi ismi tecelli etmese bütün hayatlar söner. **Müzeyyen** ismi cilvesini çekse bütün mahlukat estetik ve güzellikten mahrum kalır vs... İşte her bir isim bir hakikatin müessisi ve menbaıdır, bu isimler çekilse kainattaki bütün hakikatler de çekilir.

Allah'ın isim ve sıfatları sonsuzdur. Kainat ve mahlukat bu sonsuz isimlere tam manası ile mikyas ve mahal olamazlar. Yani Allah'ın isim ve sıfatlarını kainattaki tecellileri ile ölçüp biçemeyiz, sadece bir fikir edinebiliriz. Bu yüzden mahlukattaki

bütün tecelli ve cilvelere damla, isim ve sıfatlara ise okyanus tabiri kullanılmıştır. Yani bütün mahlukattaki tecelliler Allah'ın sonsuz isimlerinin bir damlası, çok perdelerden geçmiş zayıf bir gölgesi mesabesinde dir.

Mesela, yeryüzündeki bütün anne ve babaların şefkati toplansa Allah'ın sonsuz şefkati yanında bir damla, bir parıltı gibi kalır. Aynı şekilde cennetteki bütün güzellikler toplansa onun isim ve sıfatlarının bir cilvesi bir damlası kadar olamaz. Zaten sonsuz bir sıfat ile sonlu bir mahluk kıyas edilemez. Ama sonsuzun anlaşılmasında sonlunun bir nebze faydası dokunur.

İşte kainattaki bu dağınık ve cüzi şefkatlerin hakiki kaynağı ve esası Allah'ın **Rahman** ve **Rahim** isimleridir. Hâl böyle olunca, eşyanın gerçekliği ve hakikati Allah'ın isimlerine dayanıyor.

(1) bk. [Sözler, Otuz İkinci Söz, Üçüncü Mevkıf.](#)